

การศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

สุจิตรา สายหยุด *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การส่งเสริมสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้อะไร และการส่งเสริมให้สถานศึกษามีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจำแนกตามเพศวุฒิการศึกษา ประสพการณ์สอน จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นที่ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test และทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 152 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์สอนระหว่าง 10-20 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 10 ปี
2. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชภัฏวชิรเวศน์ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชภัฏวชิรเวศน์ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ

ความคิดเห็นของครู บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีทำให้โลกปัจจุบันก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศอันส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการทุกด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในความเป็นอยู่ของคนเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังเห็นได้จากการดำรงชีวิตของทุกคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การแพทย์ การพาณิชย์ ธุรกิจ บ้านเหิง การศึกษา การสื่อสาร ฯลฯ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในวงการศึกษาก็ทำให้การบริหารและการเรียนการสอนวิวัฒนาการรูปแบบใหม่ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเอื้อประโยชน์และปฏิรูปการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนการสอนมาก ดังนั้นวิธีการเดิมที่ครูผู้สอนผูกขาดในการให้ความรู้จะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในลักษณะที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เองมากขึ้น นั่นคือมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ที่ทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ได้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้นในเวลาเดียวกันด้วยเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดความสะดวกแก่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนในวิธีการเรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถได้เรียนรู้ได้คิดด้วยตนเอง และผู้เรียนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ

ปัจจุบันการเรียนในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะห้องเรียนและครู การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมจะลดน้อยลง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเปลี่ยนไปเกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายจะต้องช่วยกันพัฒนาองค์ความรู้ใหม่จากองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อ

การศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารที่สำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ดังนี้

1) เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยเรื่องการเรียนรู้ ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้หลายด้าน มีระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAD) ระบบสนับสนุนการรับรู้ข่าวสาร เช่น การค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ใน World Wide Web เป็นต้น

2) เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษามัธยมศึกษาจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารเพื่อการวางแผน การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล

3) เทคโนโลยีสารสนเทศกับการสื่อสารระหว่างบุคคล ในเกือบทุกวงการทั้งทางการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยสื่อสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล เช่น การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยใช้อุปกรณ์ประกอบที่สำคัญช่วยสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น การใช้โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

จากแนวคิดที่กล่าวมานั้น การจัดระบบสารสนเทศมีความสำคัญต่อการบริหารและการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยเฉพาะงานด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของงานด้านการศึกษา ผู้ปกครองและหน่วยงานต่างๆให้ความสนใจและต้องการทราบข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว เชื่อถือได้ ดังนั้นการจัดระบบงานสารสนเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะต้องใช้ข้อมูลที่เป็นระบบทันสมัย ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักและให้ความสำคัญ

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการครูปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ มีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามการรับรู้ของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการปรับปรุงพัฒนาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการสถานศึกษาและเป็นข้อมูลที่จะใช้ในการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีมาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งหมด 252 คน (ข้อมูล ณ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 โรงเรียนการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 152 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. วุฒิการศึกษา
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์สอน
 - น้อยกว่า 10 ปี
 - 10-20 ปี
 - มากกว่า 20 ปี

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่

- (1) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (2) การส่งเสริมสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน

(3) ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้

(4) การส่งเสริมให้สถานศึกษามีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้ ประเภทของข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงปริมาณลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ประกอบไปด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทผู้บริหาร โรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ ทั้ง 4 ด้าน คือ (1) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(2) การส่งเสริมสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน(3) ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้(4) การส่งเสริมให้สถานศึกษามีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ จำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษาโดยใช้ t-test

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ จำแนกตามประสบการณ์สอนของครู ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว(One-Way

Anglysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 152 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์สอนระหว่าง 10-20 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 10 ปี

2. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ จำนวน 152 คน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรมานำอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ โดยภาพรวมและรายด้านครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจาก ระบบการบริหารงานของสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ ภายใต้นโยบายเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ รัชพล เต้จะยา(2558) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ทั้ง 10

ด้าน พบว่า ครูมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในโรงเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีความคิดเห็นในด้านการส่งเสริมให้สถานศึกษามีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ และด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีความสามารถนำการเปลี่ยนแปลงการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการเรียนการสอนมีความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยสอดคล้องกับวสันต์ อดิษฐ์(2550) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทาง (direction - setter) มีความสามารถในการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งสำหรับในองค์กรของตนเองในระดับท้องถิ่น และ/หรือในระดับชาติ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวิชาการ เพื่อให้สภาพเทคโนโลยีนั้น มีความเหมาะสมกับสภาพเงื่อนไขของแต่ละองค์กรหรือแต่ละชุมชนต้องรู้จักการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม(shared vision) กับสมาชิกในองค์กร รวมถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร(stakeholders) เพื่อที่ได้ก้าวไปสู่เป้าหมายพร้อมๆกัน

ด้านการส่งเสริมสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารสนับสนุนให้จัดแหล่งการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ภายใน โรงเรียน และได้จัดสรรสื่อสารสนเทศทางการศึกษาเพียงพอและเหมาะสมแก่ครูและนักเรียน โดยมีศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้บริการในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสำคัญเป็นอันดับแรก โดยสอดคล้อง ชัยขงค์ พรหมวงษ์ (อ้างถึงรัชพล เต๊ะจ๊ะยา,2558) ได้ศึกษา พบว่า นักศึกษาใช้การสื่อสารทางไกลเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ คำแนะนำและเป็นช่องทางในการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย หรือ ส่งการบ้านตลอดจนเป็นช่วงงานในการแบ่งหรือร่วมกันใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกัน เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา(e-Education) ในประเทศไทยที่นำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนมาหลากหลายและสอดคล้องกับการศึกษาของ ชม ภูมิภาค(อ้างถึงรัชพล เต๊ะจ๊ะยา,2558) พบว่า การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ กลุ่มวิชาต่างๆและเครือข่ายการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(science net) เพื่อสร้างขีดความสามารถทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้กับครู โรงเรียน และนักเรียน เพื่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการและการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมและยังสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานด้านการศึกษา อันได้แก่ การจัดเก็บ

ข้อมูลและประมวลผลฐานข้อมูล การพัฒนาระบบสารสนเทศด้วยการเรียนการสอน การวางแผน และการบริหารการศึกษา การวางแผนหลักสูตร การทดสอบวัดผล การพัฒนาบุคลากร

ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างบูรณาการและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องจาก ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการผลิตและใช้สื่อ CAI เป็นสื่อช่วยสอนของโรงเรียน และผู้บริหารสนับสนุนให้จัดอบรมโปรแกรมผลิตสื่อตามความต้องการของครูในโรงเรียนสำคัญเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 2553 มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ เปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีเป็นธรรม

ด้านการส่งเสริมให้สถานศึกษามีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องจาก ผู้บริหารสนับสนุนการสร้างเว็บไซต์ของโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร อบรมครูให้มีความสามารถทาง ICT และสามารถนำไปใช้ได้จริง และจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ โดยสอดคล้องกับวสันต์ อดิศักดิ์ (2550) กล่าวว่า ผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาที่มีความสามารถในการสร้างทีมงานขึ้นมาเพื่อนำวิสัยทัศน์ของตน ไปสู่การปฏิบัติ ต้องรู้จักสอน ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ สร้างความไว้วางใจ ให้อำนาจแก่ผู้ที่ร่วมงานและสอดคล้องกับ เพ็ญวรา ชูประวัติ (2554) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารและกลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1, 2 และ 3 พบสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารและกลยุทธ์การบริหาร ICT ด้านบุคลากร คือ ขาดบุคลากร และขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และกลยุทธ์สำคัญในการให้ครูและบุคลากรพัฒนาทักษะการใช้ ICT คือ การรณรงค์การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรพัฒนาทักษะการใช้ ICT ประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะการผลิตสื่อในการเรียนการสอน

2. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษารุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชบุรี บูรณะ จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องจาก ระบบการบริหารงานของสำนักงานเขตราชบุรี บูรณะ ภายใต้นโยบายเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ รัชพล เต๊ะจะยา (2558) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์สอนต่างกันเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ความคิดเห็นของครูแต่ละคน ภายใต้บริบทเดียวกันทั้งด้านนโยบายการจัดการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา หลักสูตร การวัดประเมินผล แนวทางการดำเนินงานและการปฏิบัติงานด้านการศึกษาในลักษณะเช่นเดียวกัน ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ มีความคล้ายคลึงหรือเหมือนกันซึ่งผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนได้รับมอบหมายคำสั่ง นโยบายด้านการจัดการศึกษา ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติเช่นเดียวกัน ทำให้ปัจจัยด้านเพศ ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการโรงเรียน เพราะผู้บริหารโรงเรียนเองต้องปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ มีการบริหารจัดการศึกษาร่วมกับครูมีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมากมาย ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (อ้างถึงรัชพล เต๊ะจะยา, 2558) ได้สรุปหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ประการ คือ (1) การให้โอกาสทางการศึกษาและปรับปรุงการศึกษาในโรงเรียน หรือการบริหารทางวิชาการ (2) การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน (3) การบริหารที่เกี่ยวกับชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียน (4) การบริหารงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ธุรการ การเงิน และการให้บริการ เมื่อพิจารณาภารกิจหลักดังกล่าวแล้ว เห็นได้ว่า ผู้บริหารไม่อาจที่จะทำงานเพียงคนเดียวได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบทางบุคคลเข้ามาร่วมงานเป็นคณะปฏิบัติ ดังนั้น การบริการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนจึงต้องรับรู้เป็นแนวทางเดียวกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันผลการวิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความคิดเห็นของครูแต่ละคน ภายใต้บริบทเดียวกันทั้งด้านนโยบายการจัดการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา หลักสูตร การวัดประเมินผล แนวทางการดำเนินงานและการปฏิบัติงานด้านการศึกษาในลักษณะเช่นเดียวกัน ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ มีความคล้ายคลึงหรือเหมือนกันซึ่งผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนได้รับมอบหมายคำสั่ง นโยบายด้านการจัดการศึกษา ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติเช่นเดียวกัน ทำให้ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการโรงเรียน เพราะผู้บริหารโรงเรียนเองต้องปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ มีการบริหารจัดการศึกษาร่วมกับครู มีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมากมาย ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (อ้างถึงรัชพล เต๊ะจะยา, 2558) ได้สรุปหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ประการ คือ (1) การให้โอกาสทางการศึกษาและปรับปรุงการศึกษาในโรงเรียน หรือการ

บริหารทางวิชาการ (2) การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน (3) การบริหารที่เกี่ยวกับชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียน (4) การบริหารงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ชุรกร การเงิน และการให้บริการ เมื่อพิจารณาภารกิจหลักดังกล่าวแล้ว เห็นได้ว่า ผู้บริหาร ไม่อาจที่จะทำงานเพียงคนเดียวได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบทางบุคคลเข้ามาร่วมงานเป็นคณะปฏิบัติ ดังนั้น การบริการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนจึงต้องรับรู้เป็นแนวทางเดียวกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันและไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจาก ความคิดเห็นของครูแต่ละคนภายใต้บริบทเดียวกัน ทั้งด้านนโยบายการจัดการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา หลักสูตร การวัดผลประเมินผล แนวทางการดำเนินงานและการปฏิบัติงานด้านการศึกษาในลักษณะเช่นเดียวกันส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ มีความคล้ายคลึงหรือเหมือนกัน ซึ่งผู้บริหารแต่ละโรงเรียนได้รับมอบหมายคำสั่งนโยบายด้านการจัดการศึกษา ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติเช่นเดียวกัน ทำให้ปัจจัยด้านประสบการณ์สอนไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับผู้บริหาร โรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการโรงเรียน ทั้งนี้ผู้บริหารยังต้องใช้ความสามารถในการใช้วิธีการที่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจและยอมรับในผลการจัดบริหารจัดการศึกษาดังที่ วสันต์ อดิศักดิ์ (2550) ได้กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังต่อไปนี้ (1) เป็นผู้กำหนดทิศทาง (direction-setter) ผู้บริหารมีความสามารถในการชี้ทิศทางในการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีบูรณาการในการจัดการศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพทั้งสำหรับในองค์กรตนเองในระดับท้องถิ่นและ/หรือในระดับชาติ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวิชาการ เพื่อให้สภาพเทคโนโลยีนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพเงื่อนไขของแต่ละองค์กร หรือแต่ละชุมชนต้องรู้จักการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (shared vision) กับสมาชิกในองค์กร รวมถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร (stakeholders) เพื่อที่ได้ก้าวไปสู่เป้าหมายพร้อมกัน (2) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ผู้บริหารมีความสามารถนำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสร้างการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนอย่างจริงจัง สามารถลดการต่อต้านต่อการยอมรับสิ่งใหม่ๆ ที่จะเข้าไปมีบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมใหม่ในระบบการเรียนการสอน (3) เป็นโฆษก (spokesperson) ผู้บริหารมีความสามารถเผยแพร่วิสัยทัศน์ของตน สามารถเจรจาหรือต่อรองกับผู้บริหารระดับต่างๆ หรือต่อองค์กรภายนอก เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไป และ (4) เป็นผู้ฝึกสอน (coach) ผู้นำเทคโนโลยีการศึกษาที่มีความสามารถในการสร้างทีมงานขึ้นมาเพื่อนำวิสัยทัศน์ของตน ไปสู่การปฏิบัติ ต้องรู้จักสอนให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ สร้างความไว้วางใจ ให้อำนาจแก่ผู้ที่ร่วมงานจากคุณลักษณะของผู้บริหารด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังกล่าว

ที่ปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้การรับรู้การบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโรงเรียนได้เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ เรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ และเมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำในแต่ละด้าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการบริการฐานข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ด้านสารสนเทศภายในโรงเรียน ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เน้นกลุ่มครูที่มีอายุมาก โดยมีการนิเทศช่วยเหลือด้านสื่อการสอนแบบกัลยาณมิตรที่ช่วยน้อม

1.2 ด้านการส่งเสริมสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนผู้บริหารสร้างการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศต่ำที่สุด ดังนั้น ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดหา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เพียงพอ และทั่วถึง

1.3 ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้อาจารย์สนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเครือข่ายเพื่อจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ (Weblog for Instruction) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมการอบรมให้ความรู้สัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านโปรแกรมผลิตสื่อแบบใหม่ทันสมัย และตรงตามความต้องการของครูอย่างสม่ำเสมอ

1.4 การส่งเสริมให้สถานศึกษามีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผู้บริหารสนับสนุนการจัดอบรม โปรแกรมการจัดทำเว็บไซต์แก่ครูในโรงเรียนครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านโปรแกรมการจัดทำเว็บไซต์ โดยเน้นกลุ่มครูที่มีอายุมากเข้าร่วมอบรม มีการนิเทศ ช่วยเหลือกันในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เพื่อการศึกษาในโรงเรียน